

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Június' 25dikén, 1822.

Spanyol Ország.

Madridból Jún. 2d. indult tudósítások szerint Aranjuezben Május 3od. nagygála volt. Ez alkalmatossággal a' Király a' legközelebb született Koronaherczegnek, Donna Louisa Carolina Koronaörökös fijának Cadixi Herczeg nevet adott. — Az Igazgatószerk, Don Zea Columbia-Agensnek azon ismeretes irására, mellyel Columbia' függetlenségét sürgeti, feleletül több Udvarokhoz Circularét küldött, kérvén azokat, hogy kívánságára ne ügyeljenek. — Valenciában, az Exaltadosok és a' seregek közt új veszekedések történtek Május' 19d. valamelly politikai folyóírás miatt, mellyet egy Granatéros a' közönséges piaczon tépett-szélyel. Az Exaltadosok neki estek a' Granatérosnak, 's ennek a' Pattantyusok mentek segítségére, kik közzül egy Strázsa-mester elesett, 's másnap minden katonai tisztelettel temettet-el.

A' VII Ferdinand Regiment' Batalionát, melly Május vége felé indult-ki Madridból, Guadalaxara és Brihuega közt megtámadta egy Insurgens csapat, 's közzülök sokakat megsebesített; Május 29d. három szekér sebesek érkeztek Madridba. — Cacerasnál (Estremadurában) volt Oberst-Lieutenant 's most Insurgens Vezér D. Feliciano Cuesta megtámadta Truxillo Városát, hogy ott a' Constitutziós követ eldöntse. Igyekezetét ugyan végbe nem viheté, de minden üldöztetés nélkül vontamagát vissza Placenciába. Az Andalusiai

hegyek közt is számos Insurgens csapatok jelentgeték magokat, 's általjában szólván, alig van egy Tartomány is Spanyol Országban, mellyben a' békételesség' lelke ne láttatnék.

Leonból írják, hogy Generalis Minának szoros rendszabásai nagy kedvetlenséget okoztak, 's ennek következtében egy Complot formáltatott, melly a' Generalisnak csaknem nyakát szegte. Egy lakos, kinek személyesen volt panasza Mina ellen, megbútt valami rejtett-helyen, 's midőn ellenségét látná közelgetni, egy törrel neki rohan, de személyét megtevesztvén, a' Generalis inasát szúrta agyon. A' gyilkos elfogatott, 's tüstént megöletett.

Gironnából Május 23d. indult levelek azt tartják, hogy Tordera, Blanes 's több helységek közül egy 5—600 főből álló új Banda csoportozott-egybe, melly nagyrészt azon Insurgensekből áll, kiknek Generalis Manso bocsánatot adott. — Manresából ugyan azon nap: „Városunkból három csoport ment-el a' Vilánál, Castelvellnél, 's Olessánál egyesült Royalisták ellen, kiknek fő erejek Villában van. Seregeinknek az a' parancsolatjok, hogy pardont ne adjanak, 's e' szerint a' csata borzasztó leszen.“ — Bichből ugyan azon nap: „A' Royalisták itt szüntelen győzedelmesek, a' Constitutziós Igazgatásnak minden nyomát eltörlik 's megjelenésekkor mindenek reszketnek. 9 óra. Hallik a' lárma-harang, a' Royalista seregek kapujink előtt vannak.“

Madrid Júnus 3d. Az Igazgatószerk

hivatalos tudósításokat vett a' Valenciai Vezér Generalistól 's a' Polgári Kormányozótól, mellyek a' Május 30d. történt dolgokat imígy adják - elő:

„Azon szempillantásban, midőn a' Pattantyús osztály a' Várerősségbe menne, hogy a' Király neve napján szokott szálvékat adjon, 70—80 más személyekkel együtt Insurrectiós karba tévé magát, 's minekutána Vezérjeken erőt vettek 's egy köz Pattantyúst, ki az előtt való nap, a' Constitutzióval ellenkező gondolkozásának adván jeleit, azért tíz esztendeig gályára íteltetett, kiszabadítottak volna, Generalis Eliot, (ki mind eddig a' Valencziai Várerősségben van fogságban) Vezérjeknek kikiáltották, 's Constitutzióval ellenkező beszédeket tartottak.“

„Mihelyt a' Polgári és Katonai tisztségek hirét vették ezen történetnek, azonnal megjelentek a' felvonóhíd előtt, hogy a' Pattantyúsokat reábeszélések által más útra vegyék; de minden igyekezet mellett is, nem gondolván azzal a' pártütők, hogy eleségek nincs, 's hogy a' fogságban lévő Generalis Elio a' vezérséget el nem fogadta, nyakasan megmaradtak ellentállásokban, 's oda vitték a' dolgot, hogy a' tisztségek kemény rendszabásokat kéntele-nítették elővenni.“

„A' Pattantyús Tisztek, távol lévén az ezen zendülésben való részvételtől, mindent elkövettek, hogy a' felzendült katonák' plánumát semmivé tegyék. A' Zamora Regement, a' Nemzeti Militzia' Batalionjai, a' Katona-iskola' nevendékjei, néhány Tisztek 's mindenféle karbeli Polgárok minden módokat elkövettek, hogy az ostoba próbatételnek elejét vegyék. Minekutána a' várerősség bezáratott, 's az 1821 Apr. 7d. költ törvény, melly a' lázasztóknak fél órai gondolkozásra való időt enged, felolvastatott volna, Május

31d. reggeli 4 1/2 órakor elkezdődött a' Várerősség ellen a' tüzelés, 's több helyzetekből olly erősen folytattatott, hogy reggeli 7 órakor már kiütötték a' békezáslót a' pártütők, 's magokat az ellenfélnek kegyelmére bizták.“

„A' Zamora Regement 's a' Nemzeti Militzia erre elfoglalták a' Várerősséget. A' csendesség helyreállott, 's az egész jelenésnek semmi további következése nem lett. — A' Pattantyúsok között három ember kapott sebet 's egy maradt halva; a' Militziából hasonlóul egy a' veszteség.“

A' Király nevenapján Aranjuezben esett történetekről így ír a' Madriti hivatalos Ujság:

„A' kézcsókolás után a' Király, Királyné 's a' Koronaörökösök a' sziget-kertbe mentek, hol ezen kiáltásokkal fogadtattak: „Éljen a' Király! Éljen a' Királyné! Éljenek a' Koronaörökösök!“

„Estvéli 6 órakor ismét számos népgyűlt a' palota' folyosója alá, 's folytatta a' reggeli kiáltozást. Ő Felségek a' folyosóról tették köszöntéseket, 's később kocszni mentek, mellettek lovagolván a' koronaörökösök. Ekkor is mindenfelől tola-kodott feléjük a' nép. A' Katonák' és Polgárok' vegyes csoportjából sokszorosán halatszott ezen kiáltás: Éljen a' határ-nélkül való Király! mellyre egy 15 főből álló Militzia-patrol előállott, 's egy közzülök olly vigyázatlanságot követett el, hogy a' csoportra rá fogta fegyverét, 's a' Tiszteknek közbejövetelek nélkül, kik a' Militziát visszaküldötték a' kaszárnyákba, bizonyosan áldozatja lett volna vakmerőségének.“

„Tudósittatván e' történetről a' Király, haza hajtattott 's kérte testvéreit, hogy mennének a' kaszárnyákba, 's vigyáznának a' rendre. Oda mentekben a' Város háza előtt találják Ő Kir. Herczegségek a'

helybeli katonaságot, mellytől örömkialtással fogadtatnak. Ellovaglottak volt már mellettük, midőn egy 's utána más lóháton, dühösködve erednek Ő Kir. Herczegségek után. Eleinte minden azt hitte, hogy Osztályok után sietnek, azonban egyik kirántja kardját, 's úgy úgrat a' Princzeknek mintha közibek akarna vágni. A' Princzek követőji megtámadák a' dühödöttet, ki bizonyosan életével lakolt volna Ő Királyi Herczegségeknek pártfogása nélkül, kik megtiltották, hogy semmi sérelemmel ne illettessék 's még csak elfogadtatását sem engedék meg.

Spanyol Amerika.

Az El Noticioso, Havannahi Újság fontos tudósításokat közöl Apr. 27d. a' Mexicoi legújabb történetekről, mellyeket a' Francia Levelek egymással igen ellenkező módokon adnak-elő. Egyik azt mondja, hogy egy Tezcucoban formált Regiment, Kapitány Bucelli vezérlése alatt Chalcoába vonúlt, a' Királyt kikiáltotta, 's a' Regensségtől ellene küldetett Granatérosok is, letépvén a' függetlenség' kokárdáját, hozzájuk állottak. Más rendbeli Levelek szerint Yturbide (a' Regenség' Elölülője) penditette-meg azon hírt, 's az ellene indított Granatérosokat megnyerte. Erre Yturbide Mexikóba ment, 's mintegy második Cromwell ezen szavakkal lépett a' Cortesek elibe: „hogy árulók találtatnának közöttök, kiket ki kell vetni,“ 's illy feleletet kapott: „a' határozás szerint egy Deputatust sem lehet kirekeszteni, azonban Yturbide nem teszi maga az egész Régenséget, 's ha úgy tetszik végezzen a' vele egyetértőkkel.“ — Deputatus Yanez ezt is hozzá tette még a' felelethez: „Csupán egy ember van köztünk, ki minden hatalmat magához akar ragadni, 's az az Úr!“ Majd meglátjuk, Yanez Uram, mond Ytur-

bide, ki az áruló!“ — Egy tapodtat sem távozom a' szálából, felele Yanez, míg bé nem bizonyitom, hogy Uraságod az áruló!“ Ekkor igen indulatos szóváltás kerekedett, mellynek folytában előmutatta Yturbide, Generalis Davilának (hihetően a' még eddig Spanyol kézben lévő, Veracruz szomszédságában fekvő St. Juan d'Ulloa erősség Commendánsának) levelét, mellyben arra kéretik, hogy hódoltatnámeg újra Mexicót, 's vonná azt Spanyol hatalom alá. Yturbide vagy Yanez értetik e itt, nem egészen világos, csupán az vetetik utána, hogy még éppen jókor fedeztetett-fel az öszveesküvés. A' Congresszus mind ezekre azt a' nyilatkoztatást tette, hogy a' Spanyol koronától való elszakadás soha célja nem volt, hanem szövetséges-systemánál fogva egy része kíván maradni a' Spanyol Monarchiának — Yturbidének nem inye szerint esvén ezen határozás, (mint közelebbi Levelünkben is említettük) megkedvetlenedett, 's magát Tuculába szándékozik bésánczolni. Mind ezekből csak a' jön - ki, hogy Apr. 3d. Contra - Revolutzió ütött - ki Mexicoban, mellynek a' mint látszik az a' célja, hogy az Anya-országgal való hajdani egybekötetést megújítsa, 's mellyik résztől került a' plánum, rövid időn világosságra fogjönni.

Francia Ország.

Párizs Jún. 12d. Tegnap délutáni egy órakor fogadta-el a' Király a' Deputatusok Kamarájának nagy Küldöttségét a' Tuilleriában, hova St. Cloudból mostani lakásából jött. A' Kamara Elölülője Ravez Úr hosszas beszédet tartott, mellyre Ő Felsége következő feleletét adta:

„Igen megilletett azon készség, mellyel a' Departementek' Küldöttjei kívánságomnak eleget tettek. De még inkább ör-

vendek azon indulaton, mellyet a' Kamara előttem hinyilatkozat, 's melly a' magamével mindenekben egyez. Ezen egyezés, ezen öszvedolgozás által állapithatjuk-meg Franciaország' boldogságát. Uralkodásomnak egyenességében, a' Financia dolgában, 's állhatatosságomban, melly által a' balúlgondolkozókön győzedelmet vehessen, teljes bizodalommal lehet a' Kamara. Megengeditalán nekem az ég, hogy a' közönséges békességet, IV Henrik óbajtásinak célját megérhetem, 's egész megnyugtatóssággal jelentem a' Kamarának, hogy tudósításaim Napkelet békességének megtarthatása iránt igen kedvezők, 's azok engemet a' csendességnek tökéletes helyreállításával biztatnak."

Meglátogatván a' Király az Invalidusok házát, imígy szólott a' Veteránusokhoz: „Invalidus Katonák! Vitéz Bajtársaim! Én is Invalidus vagyok, 's sajnálom, hogy benneteket gyakran nem láthatlak 's köztetek nem mulathatok; de annyival nagyobb gyönyörűségemet találok most társaságokban.“ Ezen szavak nagy enthusiasmust szereztek, melly hangos örömkialtásokban ömledezett ki. Ezekután kenyér és leves jött-fel, 's a' Király megkostolá az ételeket, és midőn bort hoznának neki, gondolván, hogy az a' Tisztekéből való leszen, egyenesen a' közkatonákéből kivánt, kiknek egészségéért ivott. A' Kormányozó visszonozá Ö Felsége engedelmével az ivást, a' Király' és Királyi Familia' egészségéért, melly közben ezen közönséges felkiáltás hallatott: „Éljen a' Király! Éljenek a' Bourbonok! Elmenetele előtt Ö Felsége számos invalidus katonának és jelesebb Polgári Tisztviselőknak a' Sz. Lajos 's az Érdem-legio' rendeit adta, 's örvendező kiáltozások és ágyú-durrogások közben távozott-el.

Orosz Birodalom.

Ö Felsége, a' Császárné Anna, Mária Feodorowna Császárné Május 13d. követző levelét küldte Tetischef valóságos Titkos Tanácsosnéhoz:

„Valóságos Titkos Tanácsosné Aszszony! Iránta viseltető jó indulatunknak 's Férje szolgálatjának tekintetéből, a' Császárnak, igen kedves Fijunknak megegyezésével, az Aszszonyt a' Sz. Ekatarina Nagy-Martyr Vitéz Rendjének Kis-keresztes Dámáji közzé felvettük, mellynek jeleit ide mellékeljük, hogy azokat viselhesse. Maradunk jóakarattal.

Pawlowsk, Május' 13d. 1822.

Mária.

A' Császár, Bessarabiában egy elhagyatott szőlőhegyet 's nagy darab földet adott egy Helvécziai gazdákból álló társaságnak a' déli Tartományokban, hogy a' szántást-vetést 's különösen a' bor természet nagyobb virágzásba hozhassa.

Május 8d. Riga tájékán csak nem egészen érett gabona kalászokat lehetett látni, 's más nap reggel havazott.

Éjszaka amerikai egyesült Státusok.

A' Philadelphiai Ujságok Május 11d. a' Washingtonban lévő Spanyol Miniszternek 's a' külső dolgokra ügyelő Státus-Titoknoknak, a' Déliamerikai Tartományok' függetlenségének megismerését illető levelezéseivel telnek-el. Kivilágosodik ezekből mind az, a' mi ezelőtt kevés hónapokkal nagy vittatásoknak tárgya volt. A' mint tudva van, Spanyol Országból, tavaly Generalis O' Donoju, Vice Királynak Mexicoba küldetett, 's nem hogy ellene kelt volna Yturbidének, ki a' Mexicoi Insurrecciónnak Vezére volt, sőt inkább olly egyességre lépett vele, melly által a' dol-

goknak új menetele megerősített. Akkor az a' kérdés támadt, hogy vallyon a' Vice Király titkos instructioból dolgozott e, vagy pedig, látván a' dolgoknak megváltozott állását, maga feje szerint cselekedett. Most a' Spanyol Követnek az Amerikai Miniszterhez útasított leveléből kitetszik, hogy O' Donoju nem volt meghatalmazva egy olly egyességnek kötésére; 's a' Spanyol Miniszter azt is jelenté, hogy O' Donoju-nak magaviselete Spanyol Országra 's a' Coloniákra nézve gyalázatos következeseket vont maga után, mivel Yturbide hamisan állította, hogy a' Spanyol Országból való visszajövele előtt, Mexico függetlenségének fundamentomát helybehagyta volna az Igazgatás.

Brasilia és Portugallia.

A' Portugalliai Igazgatószék attól tart, hogy a' Brasiliai Tartományok, a' többi Délamerikaiak' példájára, próbát fognak tenni az iránt, hogy az Anya-orzágtól engedelmességeket megtagadják, mellyért szükség lenne oda Portugalliából új seregeket küldeni, hogy Brasilia függésében megtartathassék. Azért is elvégeztetett, hogy Brasiliába 4—5000 (mások szerint 12000) főből álló hadi erő küldessék, 's ez a' még Bahiaban lévő Európai seregekkel egyetértve tegye munkálódásait. A' Corteseknél lévő Brasilia Deputatusok ezen végzésnek mindnyájan ellene mondtak.

Nagy Britannia és Irlandia.

Rendkívülvaló alkalmatosság által Párizsba f. h. 8dikáig terjedő Londoni tudósítások érkeztek. Lord Dacre az előttvaló nap egy Saddleworth Grimshaw nevű anglikanus Papnak azon kérelmét adta-bé a' Felső-házba, mellyben az a' Peterboroughi Püspöknek (ki maga is Tagja a' Felső-háznak) elnyomó és törvénytelen csele-

kedetéről panaszolkodik. Ez a' Praelatus, t. i. nem akarja a' panaszlónak engedni, hogy egyházi hivatalt viselhessen Megyéjében, mert számos theologiai kérdéseire nem tudott kielégítőleg felelni. Lord Dacre azt vitatta, hogy egy Püspöknek sincs jussa tetszése szerint examinálni, 's arra neki a' törvény nem ad hatalmat. A' Peterboroughi Püspök azt felelte, hogy minden Examinatornak van jussa tetszése szerint examinálni, 's a' mi az ő általa feltett kérdéseket illeti, azok mind annak megtudására czéloztak, hogy vallyon az anglikana Liturgiával egyeznek e a' feleletek. Különben pedig nem lehet a' világi Tisztiségeknek abba avatniok magokat, miként examinálják az Egyházi Elöljárók a' Megyéjékbeli Papságot, 's ha ezt megengedjük, minden Pap panaszra jöhet, mert minden Püspöknek különös módja van az examinálásban. Ő neki a' kérdésekben semmi személyes érdekje nincs, 's célja egyedül az, hogy az anglikana Anyaszentegyházat oltalmazza azon veszedelmes tudományoktól, mellyek a' Püspöki tekintetnek megalacsonyítását tárgyazzák. Holland és Calthorp Lordok támogatták az ajánlást. Gróf Harrowby ellene volt, bár ha nem hagyá is egészen helybe a' Püspök' magaviseletét. A' Lord-Cancellarius azt hiszi ugyan, hogy a' Püspöknek minden kérdésen kívül jussa van a' Megyéjébeli Papoknak kikérdezésére, hogy megtudhassa, micsoda tudományt hisznek, de a' kérelemnek felvételését még sem ellenzette. Lord Dacre erre egy más hasonló tárgyú kérelmet is adott-bé, 's azt kérte hogy mind a' két kérelmet a' Háznak egy Biztossága vizsgálná-meg. Ennek ellene mondtott a' Lord-Cancellarius. A' dolog voksolásra került, 's a' Lord Dacre ajánlása 19 voks ellen 58-czal vettetett-vissza.

Június 24d. Bécsben, a' Státus papirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P. 79 1/16; Ugyan az 2 1/2 pCmal 39 1/2; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 for. C. P. —; Ugyan az 1821ről 100 forint Conv. Pénzben —; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 ftért C. Pénzben —; Bécs Városi Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 37 1/2; 100 forint Conv. Pénz 250 f. V. Cz-ban. — 1 Bank-Aktzia 177 1/2 f. C. P.

Magyar Ország.

Kalocsa, Jún. 14d. Felderültek szívünk, bételtek óhajtásaink, midőn Nagy Méltóságú Klobusiczki Klobusiczky Péter Ő Excellentiája, kit az érdem 15 évek előtt Szathmári Püspökségre Megyénk kebeléből kiragadott, öt évi árvaságunk után, f. h. 13d. délutáni három óra tájban, mint kegyes Fő Pásztorunk, óhajtott egészségben szerencsésen hozzánk visszatért. Ő Excellentiája egy szerető Atyának viszontszeretetet gerjesztő fénytelen együgyűségével csendesen kívánván megjelenni, minket ugyan fogadtatására tett készületek között lepett-meg; mindazonáltal, minthogy szeretett Fő Pásztorunk, még mint Megyénk' egykori fényes oszlopa, számtalan érdemei által mindnyájunk' szíveiben eleven képét hagyta, a' Fő Személye iránt viseltető tiszteletnek 's fiúi szeretetnek lángjai határt nem ismervén, a' szomszéd helységeknek érdemes Plebánusai és Elöljárójik, nemkülönben az Uradalmi Tisztség és számosan öszvesereglett nép, heves vágyódással kívánván tiszteleteknek és hódolásoknak jelét adni, kegyes Fő Pásztorunkat és Urunkat, Megyénk' határán tisztelve fogadták. A' fiúi szeretetnek és tiszteletnek ezen kinyilatkoztatását Ő Excellentiája nemcsak kegyesen venni, hanem

egyszersmind azt is megengedni méltóztatott, hogy két Érseki Huszár' és két városi Lakos' előllovágásával az Uradalmi Tisztség, Városunknak és a' közellévő Helységeknek Elöljárójik, Fő Személyét dicső székébe kísérhessék. A' Városba érkezvén, egyenesen a' Fő Templomba tért-be, mellyet nagyemlékezetű Kollonics Érseknek meghívására, Sz. Erekyékkel és Püspöki kenettel, hat évek előtt, mint Szathmári Megyés Püspök, felszentelt; 's ott szerencsés megérkezéséért hálát adván, az öszvegyült népnek öröm-érzései között hálát adott 's palotájába ment. Még az nap a' Nemes Káptalan 's minden Kar- és rendbeli Úri személyek Ő Excellentiájának tiszteletére mentek. Mind azok, kiknek szerencséjük volt kegyes Fő Pásztorunk előtt megjelenni, elragadtatva az öröm-érzésektől, magasztalják azon atyai szíves indulatot, 's azon szíveket bájoló leereszkedést, melly Ő Excellentiájának minden szavaiból kitündöklött, 's mellyel kiváltképen Fő Tisztelendő Méltóságos Szalay István Nagy-Prépost Úrnak, egykori Kánonok társának, a' Nemes Káptalan' nevében tett tisztelő köszöntésére válaszolni méltóztatott, úgy hogy nem volt senki, ki a' Nagy Méltóságú Érseknek igaz tiszteletére nem ragadtatott és igaz buzgósággal ne kívánta volna, hogy a' Római megerősítésnek Bullája mentül elébb érkezvén, dicső székébe fényesen beiktattathassék, 's abban mindnyájunknak boldogságára 's örömére hosszasan és szerencsésen éljen!

Pest. Az itteni Rácok Nemzeti Iskolájának több esztendőig volt érdemes helybeli Directora T. Radoicsics Demeter Úr, terhes hivatalai miatt a' Directorságot letévén, a' Városi Tanács ezen hivatalra hármat candidalt, kik közül Mélt. Nestorovics Urosius Cs. K. Tanácsos

Úr, mint a' Görög szertartású kisebb Iskolák' Fő Inspectorá, T. Petrovics Demeter Urat, Pesti fit és Pest Városának tiszteletbeli Orvosát nevezte ki, kit f. h. 9d. a' Pesti RácZ Közönség' gyűlésében, Tek. Petrovics György Ur, Kerületbeli Director, T. Damianovics György Senator Úrnak, mint a' Nemes Tanácstól e' végre kiküldött Commissariusnak jelenlétében, a' gyermekek' tudományos neveléséről tartott beszéddel beállított, mellyre az új Director Úr háládatos tisztelettel felelt. Erre megszóllamlott Tiszt. Margó György Úr, a' Közönségnek érdemes Papja, és az egész gyülekezetet hathatósan buzdította, azon áldozatokra, mellyeket a' kisdedeknek jó nevelése megkívánt. Öröm és megelégedés fogta el a' jelenlévőknek sziveiket, mindnyájan áldván Felséges Királyunkat, kinek Titusi országlása alatt, minden népei a' tudományos neveltetésben olly szerencsésen részesülhetnek.

F. h. 15d. délután négy óra tájban Pesten szörnyű nagy szél támadott, melly kevergő forgásaival a' port felkapván, az egész levegőt annyira elhomályosította, hogy két lépésnyire sem lehetett látni. Ezen szélvész menydörgés és eső követte, melly öt óra után megszűnván, ismét felderült, és nagy hőség kezdődött, de nem olly mértékben mint reggel 9 órától délutáni 3-ig, midőn a' hőség a' hőmérőn a' 25d. grádust is haladta, 's a' meleg szellő olly érzést gerjesztett mintha fűtött keménczéből csapott volna ki. 6 és 7 óra közt ismét béborult az ég 's nagy széllel megújult az eső, 's a' Városban ugyancsak dörgéssel és csattogással de a' Városon kívül, ámbár ritka de nagy jégesővel ment keresztül, melly mindazáltal a' határt kár nélkül hagyta. — De annál rettenetesebbek azon hírek, mellyek a' Pesten alól lévő részekről érkeztek, t. i. ezen zivatar-

nak ereje a' Vacsi Pusztának, Podharasztanak, Nagy Körösnek, Irsának és Kecskemétnek vévén magát, ezekben és a' szomszéd határookban a' jégeső és a' nagy zápor a' gabonát teljesen földre terítette, a' kaszálókon megbecsülhetetlen károkat tett, a' levegőből a' madarakat a' földre csapdosta, 's lyukaikból az ürgeket kiöntvén, a' földszint agyon verte. Az erdőkben is tetemes károkat tett.

Pozsonyban Jún. 16d. délutáni 5 és 6 óra közt néhány terhes fellegek igen erős szélvész hoztak, melly kevés szempillantás alatt több házaknak tetőjét felkapkodta, 's a' Muhlau nevezetű mulatóhelyen a' fának legvastagabb ágait is letördelvén, az ott mulatók közül sokan tetemes sérelmet kaptak.

Ugyancsak Pozsonyi levelek szerint Primás Ö Herczégse f. h. 20d. estve felé Püspökibe egész udvarával megérkezett, 's ott fog mulatni szinte a' Zsinat idejéig, melly Septemberben kezdődik.

Misérdén, a' Csalóközben f. h. 16. dikára viradó éjjel, miként? még nincs tudva, tűz támadt, 's minden szorgalmatos oltás mellett is 21 ház égett-le, 's némelly lakosok több vagyonaikkal együtt minden vonó- és szarvas-marháikat is elvesztették.

Miskolczról is olly hírt vevénk, hogy mostanában ott is gyakran esnek gyuladások, 's mind vigyázatlanság miatt.

Elegyes Dolgok.

Szüretelési Készület.

Ö Cs. K. Felsége kegyelmesen méltoztatott f. eszt. Apr. 8d. határozásánál fogva, Hummel Károly Úrnak, Bécsben a' Leopold - városban a' Diána - fürdő egyik tulajdonosának, azon készület' feltalálá-

sáért, melly által a' mustnak a' szénsavanyval való forrása közben kifejtődő alkoholgőz megsűrítettik, 's így a' bornak egész ereje 's illatja megmarad, mennyisége pedig 10—12 Procenttel szaporodik, és a' melly készület továbbá a' serre, alma- és körtvény-mustra, 's más forrásnak kitétetett italokra is alkalmaztatható, az 1820 Dec. 8d. Felséges Pátenssel meg egyezőleg, tíz esztendeig tartó Privilegiumot adni.

Hummel Károly Úr jelenti minden Szőlős- és Mezei-Gazdáknak, hogy ezen Cs. K. kirekesztő Privilegiumának következtetésében olly eszközöket készít, mellyeknél fogva, bora' javithatásáról 's annak mennyiségének 10—15 Procenttel való neveltetéséről kiki bizonyos lehet.

Ezen igen egyszerű 's kevés költségbe kerülő készület, mindenféle szüreteléseknél használható. Alkalmaztatása igen könnyű 's kevés gondosságot kíván. Fogantja az, hogy a' bornak azon erejét 's jó illatját, mellyek a' forrás közben elrepülnek ('s a' bornak mind minéműségére, mind mennyiségére nézve nevezetes veszteségek) megtartja 's a' szénsavanytól megtisztítja. Véghez viszi továbbá ezen készület, hogy az őszkor beálló hidegben a' forrás nem akadályoztatik, 's így minéműségének megmaradásánál fogva, a' bor könnyebben eltartathatik, melly által a' kiviteltől háramló haszon, az egész Monarchiára nézve nagyon fog nevedni.

Azon próbák, mellyeket ezen készülettel számos birtokosok szándékoznak az idén tenni, meg fogják bizonyítani, hogy róla az előadás nincs nagyitva. Külföldi

Tartományokban, a' borismeretben híres Chemikusok ügyelése alatt tett tapasztalások erősítik, hogy ez a' mód, melly által a' bornak minéműsége 's mennyisége valószággal nevedik, magában a' szüretelésben is hasznos, kivált az olly helyeken, mellyek szélességeknél grádusánál fogva, már az első fagynak ki vannak tétetve, melly a' szőlő' érését gátolja 's azzal a' forrásnak is ártalmára van.

Több efféle próbált hathatóságok, mellyeknek felszámlálása az Ujság-leveleken kimért helyet haladná, birták arra Hummel Urat, hogy ezen interesszans találmányt fejtegetné, melly iránt a' borosgazdákkal a' leghasznosabb egyetértésbe szándékozik jönni. Kivánsága abban határozódik, hogy minden lehető módokat elkövessen, mellyek által ezen nagyfontosságú készületnek használását mind inkább-inkább közönségessé tehesse. Lakásán, Bécsben a' Leopold-városban a' Diána-fördőben láthatni ezen készületnek modeljét, 's most már készített azokat is, mellyek iránt rendeléseket vett.

Korábbi hirdetményében azt is jelenté Hummel Úr, hogy az említett készület, más forrás alá vettetett italokra nézve is alkalmas.

Azon próbatételeknek következtetésében, mellyek Franczia Országban a' serrel tettek, megbizonyosodott, hogy az, ezen készület által, sok erőt, kedves ízt és borillatot nyert, sok ideig tartathatik 's palaczkokban is inkább küldethetik, 's végre, hogy mennyiségében 5—6 Procenttel szaporodik.